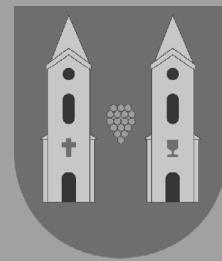

SOBĚHRDSKÝ ZPRAVODAJ

Soběhrdy | Mezihoří | Phov | Žiňany | Žiňánky

zdarma • čtvrtletník vydává Obecní úřad Soběhrdy • ročník 8 • číslo 2 • duben 2016

Úvodní slovo

Starosti pana starosty

Doba se vyvíjí, což je nám všem zřejmé kdykoliv se rozhlédneme kolem. Obvykle jde ten vývoj asi správným směrem a k lepšímu. Ale najdou se i věci, u kterých by stálo za to se trochu inspirovat v minulosti. Jedna z nich souvisí s pořekadlem „devatero řemesel, desátá bída“. Naši předci se vyučili jedno řemeslo a to potom přes status učně, tovaryše a dělníka vykonávali až po mistra. A mistrem se nestal každý. Mistrovství je vrcholné stadium zvládnutí řemesla téměř hraničící s uměním. Dnes, obávám se, o mistrovství usiluje jen málokdo. Kdyby tomu bylo jinak, jen těžko by bylo běžné každých pár let úplně změnit obor, ve kterém člověk pracuje. Hodit za hlavu nasbírané zkušenosti, rezignovat na zdokonalování a dosažení mistrovství ve svém oboru? Znovu začít od učně a nechat se pohlavkovat od mistrů? Není to zvláštní? A přece se to často děje.

Víc, než kdy jindy, si v poslední době uvědomuji, že i práce starosty a zastupitele je svým způsobem řemeslo. A jako optimista dodávám poctivé řemeslo. Jen se v dobách mého mládí nevyučovalo, a když, tak pouze se stranicou průkazkou. Takže žádného „vyučeného starostu“ neznám a sám se tou džunglí prokousávám metodou pokus omyl a snahou nahnat nedostatek zkušeností přemírou snahy. Ne vždy to stačí...

Ale dnes je doba jiná. Státní správa je už běžným oborem jak na středních, tak na vysokých školách. Takže sobě (i nám všem) přeji, aby se na některé z těchto škol už brzy učilo pár mladých lidí, kteří budou mít v příštích desetiletích chuť vzít správu naší obce za svou. Práce budou mít dost a můžou se stát mistry v tomto oboru...

Pavel Bartík

**Obce Bedrč, Petroupim a Soběhrdy
pořádají v sobotu 9. dubna 2016**

**SPOLEČNOU BRIGÁDU – ÚKLID ODPADKŮ
PODĚL SILNIC VEDOUČÍCH DO NAŠÍ OBCE**

**Sraz v 9:00 hodin v Soběhrdech
před obecním úřadem
nebo v Mezihoří na návsi
nebo v Žiňanech před
obecním domkem
nebo v Žiňánkách na návsi
Po skončení brigády bude
připraveno občerstvení pro
všechny brigádníky v Žiňanech.**

**Pokud Vám není lhostejné, jak
vypadá naše okolí, přidejte
se k nám. Děkujeme!**

Starostovo kafe aneb přijďte pobejt...

Každoročně na jaře se snažíme uspořádat setkání zastupitelstva s občany. Ale my lidé jsme čím dál náročnější a potřeby za sebou už nám to přijde stejné jako minule, tak váháme, jestli stojí za to opustit nedělní obývací idylku. Proto jsme se rozhodli, že tentokrát trochu změním formát a organizaci tohoto setkání. Kromě starosty se určitě setkáte i s dalšími členy zastupitelstva, což asi nikoho nepřekvapí. Vše ostatní už ale zůstane tajemstvím.

Takže přijďte v neděli 24. dubna 2016 v 15:00 do sálu restaurace v Soběhrdech, ochutnejte „starostovo kafe“ a vše ostatní, co bude připraveno. Myslím, že se pár hodin nebudeme nudit. Těším se na vás...

Pavel Bartík

Možnost odevzdat nebezpečný a rozměrný odpad

Obdobně jako v předchozích letech i v letošním roce bude možné zdarma odevzdat nebezpečný a rozměrný odpad k bezpečnému a ekologickému zpracování. S ohledem na změny platné legislativy musí být vše zorganizováno trochu jinak, než v předchozích letech. V žádném případě není možné tento odpad nechat složený pár dní dopředu na jakémkoli místě ve vsi, bez dozoru. Tento způsob „sběru“ znamená porušení zákona.

V sobotu 16. dubna 2016 od 8:00 do 14:00 bude možné odevzdat nebezpečný a rozměrný odpad na fotbalovém hřišti v Soběhrdech. Na místě proběhne evidence odpadu a jeho uložení podle typu odpadu a následně jeho odvoz.

Nebezpečným odpadem se rozumí:

- rozpouštědla
- zásady
- pesticidy
- olej a tuk
- léčiva
- vyřazené zařízení obsahující chlorofluoruhlodivky
- barvy, tiskařské barvy, lepidla, pryskyřice
- detergenty obsahující nebezpečné látky
- nepoužitá cyklostatika
- vyřazené elektrické a elektronické zařízení
- kyseliny
- fotochemikálie
- zářivky a jiný odpad obsahující rtuť
- baterie a akumulátory
- nepoužitá cytostatika

Rozměrným odpadem se rozumí např. koberce, matrace apod.

Upozorňujeme tedy, že svoz bude organizován jinak, než v předchozích letech a je nutné odpad odevzdat v tomto určeném čase do rukou obsluhy na uvedeném místě. Předem Vám děkujeme za respektování této změny.

Pavel Bartík

Kontejner na biologicky rozložitelný odpad

Od 15. dubna 2016 bude v Soběhrdech umístěn kontejner na biologicky rozložitelný odpad.

Kontejner je určen na:

Zelený odpad:

- trávu, seno, květiny
- listí
- spadané ovoce
- zbytky zeleniny

Hnědý odpad:

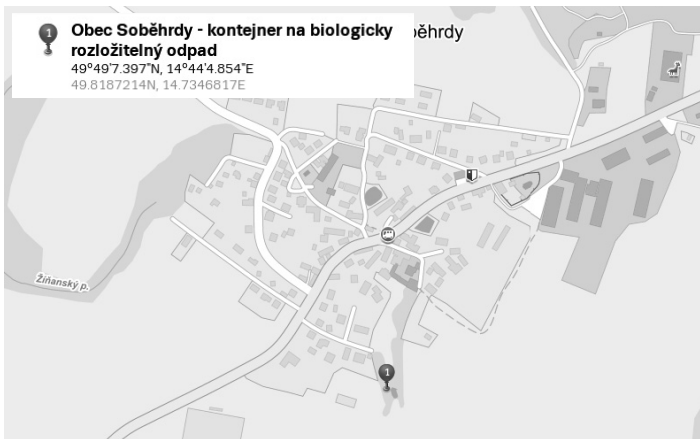
- větve z ořezů stromů (rozdrcené)
- piliny, hobliny

Do kontejneru naopak nepatří:

- běžný komunální odpad
- „gastro odpad“ – zbytky jídel, maso, pečivo...
- uhynulá zvířata
- kamení, sklo atd.

Kontejner bude umístěn v Soběhrdech v objektu velké čistírny odpadních vod, viz příložená mapka.

Pavel Bartík

V rámci pravidelně nepravidelných

SOBĚHRDSKÝCH NEDĚLNÍCH ODPOLEDNÍ

jste srdečně zváni na besedu s významnou osobností české vědy, medicíny, kultury a zakladatelem dětské onkologie, čestným občanem obce Soběhrdy

Prof. MUDr. Josefem Kouteckým, DrSc.,

na téma:

Vzpomínání

Přednáška se bude konat samozřejmě v neděli
22. května 2016 v 15.00 hod. v Klubu
AUTO S. V. A., Soběhrdy 9, Benešov u Prahy.

Na shledání se těší

Kucharští, Jana a Emil Mickovi, Marie a Josef Šimovi

Prosíme o dochvilnost.

Voda nad zlato

Otočím kohoutkem a teče. Proč by také v 21. století neměla. Patří to k základním potřebám, nad kterými se dnes vlastně nikdo ani nezamýšlí. A dokud teče, tak vlastně nemáme příliš velkou motivaci se zabývat tím, kolik jí je v přehradách, studních i vrtech. Jenže ono jí je ve skutečnosti různé množství, závislé na roční době, kolik ji spotřebujeme, a jak máme naplněné přehrady. Ty skupiny obyvatel, co jsou napájeny vodou z povrchových vod v přehradách jako např. Želivka nebo Římov, si možná po loňském suchu začínají dělat představu o tom, že je to vyčerpateľný zdroj, a že je na první pohled vidět, kolik vody je. Ovšem my, patřící do rozsáhlé skupiny obyvatel využívající vrty nebo studny, si tohle neuvědomujeme. Číhá na nás jedna záľudnost, a to, že výše hladiny podzemních vod je krom jiných faktorů silně závislá na množství sněhu, které přes zimu bylo, a také jak rychle sníh odtaje. Když odtaje moc rychle, voda se nestihne vsáknout do ztuhlé půdy dostatečně hluboko a „bez užítku“ proteče do potoků a řek. Všichni si pamatujeme, jaké jsou poslední zimy. Před 8 a 7 lety, když jsem se do Soběhrd nastěhoval, bylo sněhu, že ho ani my, rodilí Šumaváci, moc nepamatujeme. Poslední 3 zimy jsou téměř bez sněhu a až na pár dní mrazů také teplé. Přesně podle toho se odvíjí hladina podzemní vody ve studni, a to nejen v Soběhrdech; je to obecné pravidlo platné všude. Je častým mýtem, že když „hodně prší, je hodně vody ve studních“. Voda z dešťů se vsakuje

maximálně do 50cm hloubky (samozřejmě v závislosti na půdní struktuře). Častým jevem posledních let je to, že se střídají období sucha a pak přijde pořádný liják. I hydrometeorologové začínají toto zohledňovat ve svých modelech o nasycení půdy a v předpovědích rizika povodní. Po déletrvajícím suchu se půda uzavře a prudký liják po ní steče jak po igelitu do řek. Tam maximálně způsobí povodně, ale na stav vody v podzemí to má nulový vliv (když pominu negativní efekt, že část studni je v mnoha regionech kontaminována splachem z povrchu).

Další nepříjemnou vlastností podzemních vod je, že jsou „jen jedny“ v rámci i relativně rozsáhlých území. Není to tak, že každý má svůj pramínek, co napájí jen a jen jeho studnu, protože jí proutkař kdysi dávno našel. Podzemní vody jsou prostě rozlezlé jako pavučina v dané hloubce, kde vyplňují zlomy mezi vrstvami hornin. Ani nelze říci, že existuje něco jako prameniště spodní vody (na rozdíl od povrchových vod, kde lze při troše snahy nalézt ten pramínek vyvěrající ze země, ze kterého se po pár desítkách metrů tvoří potůček).

Celé je to o tom začít přemýšlet nad vyčerpateľností této strategické suroviny. Pokud jeden, dva, pět lidí začnou vodou ze spodních hladin šetřit, a další s ní budou zacházet jako s automaticky dostupnou surovinou, dřív nebo později dojde. Dojde ale všem. A nepomůže ani spoléhání na to, že se podaří (možná) vybudovat obecní vodovod. I ten je prostě jen soustava rour z vrtů v nějaké hloubce, kde je vody také omezené a vyčerpateľné množství. I Střemoch podléhá zásadám vsakování vody ze sněhu. Nemůžeme si říci „Obec má vody dost, když dojde mně ve studni, přepnu se na obecní“. Pochopitelně, (skoro) všichni máme bazény, všichni si chceme kropit zahrádky, mýt se a vařit. Vlastně ani nemusíme omezovat naše standardy a životní úroveň. A vlastně ani nemusíme investovat značné prostředky do prohlubování studni nebo nedej bůh vrtání vrtů, kde se obtížně dostáváme pod 1500 Kč za metr vrtu. Stačí si položit otázku: Která voda je SKUTEČNĚ ZADARMO?

Ano, je to ta, co naprší. I když jsou výrazná sucha, jako loni, kdy v celorepublikovém průměru napršelo jen 60 % normálního ročního úhrnu, se vždy po 2-3 týdnech veder nějaká letní bouřka ukáže. Při průměrné letní přehánce naprší kolem 5mm srážek, což je jako 5l vody na každý metr čtverečný plochy, např. střechy. Když použiji dat od Honzy Šimy z minulého čísla Zpravodaje, tak v období od června do srpna napršelo nad Soběhrdy a okolí 240 mm srážek. Při „normální“ velikosti střechy, třeba 500 m² (což má na našich vesničkách podle mě téměř každý) je to 120 m³ vody za 4 měsíce. Ta jen tak, bez užítku, odtékla do kanalizace nebo po silnici do polí od každého z nás; tam to však s bídou stačilo pro udržení plodin při životě. Je to však určité množství, které by každému z nás bohatě stačilo pro udržování anglického trávníku, veškeré květeny, umývání auta. Ba dokonce i na splachování WC (považte, že na spláchnutí 2 dcl moči je potřeba v průměru 6 litrů pitné vody). Je to ta voda, která tak kriticky chybí v podzemí, protože už 3 roky není sníh a není způsob, jak předvídat, kolik sněhu bude příští zimu. Je to ta voda, kterou bereme jako samozřejmou. Stačí jen málo – pár sudů nebo nádrží a odbočka v dešťovém svodu. A pro napuštění bazénů, které jsou mimořádnou zátěží na podzemní vody v průběhu velmi krátké doby, lze objednat dovoz vody cisternou např. od VHS – to je voda z povrchových vod, které se doplňují podstatně snáz a dynamičtěji než naše vody podzemní.

Vodu ve studni měřím od té doby, co jsem se přistěhoval. V letech kdy bylo sněhu hodně, jsem v 25m hluboké studni měl 10m vodního sloupce, což odpovídá cca 10m³ zásoby vody. Loni v létě jsem ale dosáhl dna a čerpadlo chytilo vzduch... Po letošní zimě je stav vody na 60 % maxima co pamatuji, a není tedy naděje, že se to na jaře a v létě zlepší.

Voda je jen jedna a je pro všechny společná. Pokud nad tím nezačneme přemýšlet, nastane chvíle, kdy kubík vody bude stát 100 Kč a voda poteče jen po nějakou část dne. Nejen ve světě, ale i v Čechách přibývá končin, kde tato situace již nastala nebo se k ní blížíme.

Otočím kohoutkem a teče. Tak doufejme, že nám to ještě dlouho vydrží...

(pozn. autora: nejsem profesionální hydrogeolog, nicméně se o meteorologii a hydrologii zajímám od mládí. Popisuji jevy obvyklé v normální krajině, nikoli v nížinách tvořených sedimenty prehistorických moří ani hřebeny hor – tam je situace i vlivy na stav podzemních vod poněkud odlišná).

Ladislav Hovorka

Noc kostelů v evangelickém kostele v Soběhrdech v pátek 10. června 2016

10.06.16 NOC KOSTELŮ

Program Noci kostelů:

- 17:30 Vystoupení dětí ze školy Archa: Truverská mše od Petra Ebena, pod vedením Aleny Vašákové
- 19:00 Vystoupení ZŠ Teplýšovice
- 20:30 Vanda Kadeřábková - Březinová, Pavla Jahodová koncert
- 21:00 Meditace nad SZ příběhem o Josefovi, promítání kreseb Ivana Urbánka podle knihy: Ivan Urbánek - Josef Soubor 123 kreseb tužkou, v nichž umělec ojediněle kreslířské poetiky medituje nad příběhem Josefa a jeho bratrů. Objev pro všechny, kdo hledají

Obrazy a instalace akademické sochařky Josefíny Duškové <http://www.josefinaduskova.cz>

Aktuální informace sledujte na webu <http://sobehrdy.evangelnet.cz/> nebo na <http://www.nockostelu.cz>

Nad letošním ročníkem soběhrdské Noci kostelů převzal záštitu starosta obce. Zde je jeho malá zdravice pro všechny návštěvníky:

Vážení návštěvníci Noci kostelů,

jsem potěšen, že mohu převzít záštitu nad zapojením se soběhrdského Sboru českobratrské církve evangelické do letošního ročníku akce Noc kostelů. Dominantou naší obce jsou dva kostely – církve evangelické a katolické a jsem rád, že duchovní život zde má tak hluboké a pevné kořeny a současně i otvírá další možnosti pro členy duchovní obce i širokou veřejnost tak, jako je tato akce.

V dnešní době považuji za velmi důležité mít čas a místo, kde se můžeme zastavit, zamyslet se nad svým životem, najít sílu a myšlenky pro směřování svých dalších kroků. Noc kostelů je vynikající příležitost poznat takové místo a strávit v něm smysluplně čas a to v netradiční a tajemné noční době.

Chci na tomto místě poděkovat organizátorům akce a všem návštěvníkům popřát hluboké a nezapomenutelné zážitky.

Pavel Bartík

Starosta obce Soběhrdy

Zapište si do kalendáře:

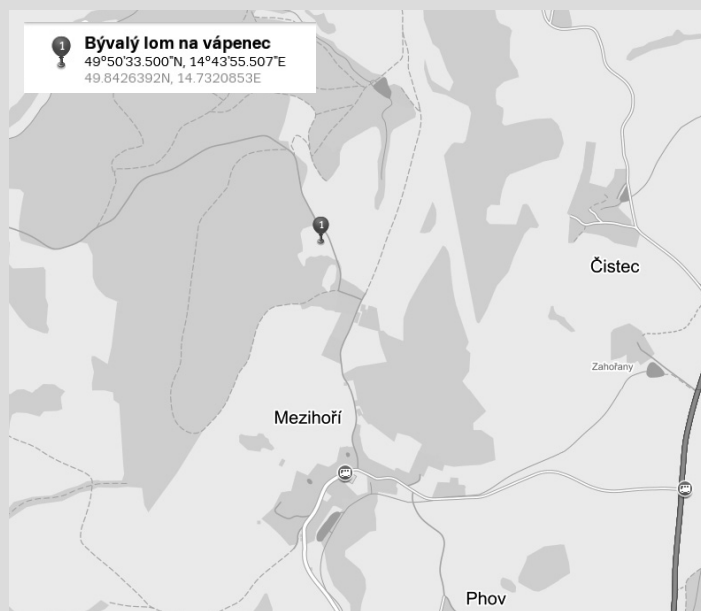
- 9.4. Společná brigáda – úklid talut kolem našich obcí
- 16.4. Svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu
- 24.4. Sběr železného šrotu v Soběhrdech
- 24.4. Vernisáž obrazů Josefíny Duškové v evangelickém kostele v Soběhrdech (11 hod.)
- 24.4. Kafe se starostou
- 30.4. Pálení čarodějnic v Soběhrdech u hřiště Na Poustkách
- 21.5. Hasičská okrsková soutěž v Nespekách
- 22.5. Přednáška s prof. Kouteckým – Klub Auto S.V.A. Soběhrdy
- 10.6. Noc kostelů
- 25.6. Soběhrdské vítání léta
- 2.7. Oslavy 90. výročí založení SDH Žiňany

Poznej to doma

Ohlasy na minulou fotografii byly poměrně četné a přesto, že jsem jí považoval za lehkou, tak některým přece jen trošku hlavu zamotala. Těm, kteří neuhodli a netroufli se zeptat, nebo resp. měli trpělivost si počkat na správnou odpověď, tak tady je:

Na minulou fotografii je místo, kde se v minulosti těžil vápenec. Lokalita je označována jako Vápenka a nachází se nad osadou Mezihoří na úbočí Čerčanského Chlumu. Vápenec se zde těžil skoro 100 let od poloviny devatenáctého do poloviny dvacátého století. Nejprve se odvázel ke zpracování do Čerčan a na Babu a následně kolem roku 1870 byla poblíž lomu postavena vápenka, kde se vápenec zpracovával až do čtyřicátých let 20. století. Nyní jsou na místě stále patrné pozůstatky těžby a především unikátní nedotčená příroda. Objekt bývalé vápenky slouží nyní k bydlení.

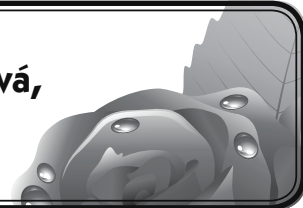

A přikládáme další hádanku. Místo se nachází cca 15 minut pěší chůze od budovy OÚ v Soběhrdech. Fotografie zároveň umístíme na obecní webové stránky, kde je možné si je prohlédnout v lepším rozlišení.

Pavel Bartík

Blahopřejeme 6.4. Růžena Pitelková, Soběhrdy 80 let

Vzpomínáme...před 100 lety

Je jaro léta páně 1916. Válka již brzy vstoupí do svého třetího roku. Ty tam jsou myšlenky na rychlé vítězství. Čím dál více se ukazuje, že konflikt se potáhne dále. Žádná ze stran nedosáhla rozhodujícího úspěchu. A Válka začíná více a bolestněji doléhat i na obyvatelstvo v zázemí – i na vesnicích se silně projevuje. Žiňanský kronikář k tomuto roku píše tyto své záznamy:

Další povolání vojíni

Nejvíce dojali v tomto roce odvody v květnu, ku kterým volání 18ti letí a 50ti letí, tedy často otec a syn. Z naší obce byli povolání tito vojíni: František Topol, Žiňany č.1, Josef Šašek, Žiňany č.6, František Brejla, Žiňany č.3, Josef Pilát, Žiňánky č.9, Bohumil Hruška, Žiňánky č.2, Antonín Pína, Žiňánky č.4.

„-enky“

Rok 1916 přinesl obci Žiňanům samé „enky“. Byly zavedeny chlebenky, cukřenky, kávenky, tučenky, moučenky, bramborenky, tabačeny, mýdlenky a jiné, za které buď málo neb ničeho nedostali... Žiňanský občan směl podle vládního nařízení snísti pouze 1kg a 47dkg týdně chleba, neb spotřebovati 1kg a 5dkg mouky v týdnu; ostatní všechno mělo se prodati za maximální cenu válečnému obilnímu ústavu.

Mlít se smělo pouze na mlecí výkazy, vše bylo zabaveno. Málem, že překročovatelům zákona nehroženo šibenicí. Byla to svízelná doba. O dávce, nemoudrou byrokracií rakouskou našemu lidu povolené, nemohl býti nikdo živ a uchrániti pro sebe a svoji rodinu potřebné množství obilí stálo námahy, práce a strachu, že těžko uvěřiti těm, kdo toho nezažili.

Rekvisice

Co tu bylo před každou rekvisicí tahání pytlů z jedné skrýše do druhé a obyčejně za noci, neboť v této době nevěřil již nikdo ani domácím. Na základě smutných zkušenosti jeden v druhém věřil udavače, závistníka. A než uviděl mouku z obilí „na černo“ do mlýna vezeného, skorem aby byl každý strachem zešedivěl. Cukřenky zněly zprvu pro osobu na měsíc 1 ½ kg a později pouze 1kg. bramborů 1 ½ kg na hlavu, na satbu 25q na 1ha a pro kus vepřového dobytka ponechány 3q, kávy na 8 týdnů ¼ kg.

„Letní čas“

V r. 1916 zaveden „letní čas“, vynález to „epochální“, jímž se soukromém životě nikdo neřídil. Dne 30. dubna o 11. hodině večerní postrčeny byly ručičky hodin na 12 hodin a tak zůstaly až do konce září.

Sbírký a rekvisice se proti minulým létům přiostrily a zvýšily nadměrně. Sbíraly se tu kopřivy, cín, olovo, vlna, guma, látky.

Přejímací ceny

Přejímací ceny 15. prosince 1916 byly:

Za 1q pšenice 38 – 35K.

Za 1q žita 31 – 29K.

Za 1q ječmene 32 – 29K

Za 1q hrachu 55K.

Za 1q brambor 20K, do 22. srpna, pak 12K.

Za 1q ovsa 30 – 28K.

Maso vepřové 7K.

Šunka 10k.

Maso hovězí 6K.

Maso telecí 4,60 – 7K.

Káva 8K.

Sádlo 9,60K.

Zápalky 4h.

Mák 100kg 150K.

Bezmasné dny

V druhé polovici r. 1916 stíhal jeden zákaz druhý. Petrolej nebyl v létě prodáván, 2. září nařízeny 3 bezmasné dny a sice pondělí, středa, pátek. 2. září omezen prodej piva, nejvýš litr denně pro osobu, brambory nesmí se prodávati, uhlí jen na výmlat. Zakázáno je porážeti telata, osvětlovati hroby o Dušičkách. Má se péci ovesný chléb, zvěř se rekviruje pouze pro Vídeň.

Válečné peníze

Stříbrné a niklové peníze byly staženy, zlato nebylo viděti od počátku války, peníze raženy pouze papírové a železné. Drobných peněz nebylo a lid trhal tu peníze papírové, děláje si sám drobné. Všeho se nedostává a lid posměšně se zdraví: „Kupte si mýdlo, nebude, kupte si Rakousko, nebude.“

Nedostatek živobytí je příčinou, že vojenská správa zemědělcům, kolářům, kovářům a strojníkům dává dovolené na žně, zasetí, na výmlat. I váleční zajatci posílání vypomáhat v polních pracích.

Z dochovaných záznamů dnes víme, že v tomto roce z našich vesnic byli do války odvedeni:

Ze Soběhrd

- Josef Brabec, nar. 1876, odveden 15. 5. 1916, později raněn na italské frontě
- František Kondrád, nar. 1876, odveden 14. 4. 1916, bojoval na ruské frontě
- František Linhart, nar. 1894, odveden 16. 11. 1916, bojoval na italské frontě

Ze Žiňan a Žiňánek:

- František Topol, Žiňany 1, nar. 25. 5. 1898
- Josef Šašek, Žiňany 6
- František Brejla, Žiňany 3, nar. 9. 3. 1898, sloužil u 28. zemského pěšího pluku. Zaját 28. 7. 1917 u Canale (Itálie). V Italské legii od 16. 2. 1918 jako voják u 34. pěšího pluku. Propuštěn 21. 5. 1921 v hodnosti vojína.
- Josef Pilát, Žiňánky 9, nar. 11. 9. 1898, sloužil u 28. zemského pěšího pluku, zaját 19. 8. 1917 u Bodres (Itálie). V Italské legii od 5. 3. 1918 jako voják u 31. pěšího pluku. Propuštěn 3. 1. 1922 v hodnosti desátníka.
- Bohumil Hruška, Žiňánky 2
- Antonín Pína, Žiňánky 4, později padl
- František Flieger, Žiňánky 19, nar. 7. 6. 1897, bojoval na italské frontě. 25. 5. 1917 zaját v Salo (Itálie). V Italské legii od 15. 10. 1917 u 31. pěšího pluku. Propuštěn 28. 3. 1920 v hodnosti desátníka.

Pokračování příště...

Jan Šíma

ZPRAVODAJ OBCE SOBĚHRDY

Čtvrtletník Obce Soběhrdy • Ročník 8 • Náklad: 200 výtisků • Vydavatel: Obecní úřad Soběhrdy
Odpovědný redaktor: Pavel Bartík • Redakce: Václava Baštařová, Jan Šíma • Registrace: MK ČR E 18629
Vydavatel: Obecní úřad Soběhrdy, 256 01 Soběhrdy 60 • telefon/fax: 317 795 639
e-mail: obec@sobehrdy.cz • Toto číslo vyšlo 1. 4. 2016